

Vloedschotten als waterkering

Dat de Voorstraat een dijk is (een waterkerende dijk zelfs), is op verschillende plekken zichtbaar. De leukste plek is misschien wel het souterrain van warenhuis V&D. Aan de kant van het Statenplein merk je aan de trappen en de twee roltrappen dat het warenhuis tegen de dijk is aangebouwd. De tien traptreden gaan van de voet naar de kruin van de dijk. De Voorstraat is een van de hoofdwaterkeringen van het Eiland van Dordrecht waarachter meer dan 120.000 Dordtenaren beschermd worden tegen eventuele overstromingen.

De stad stond vaak onder water en in de nacht van 13 op 14 januari 1916 was het weer eens raak. Het water stroomde over het laagste deel van de dijk (bij de Bleijenhoek) in het verlengde van de Voorstraat en de Riedijk. Na deze overstroming kwamen er maatregelen, onder andere omdat door het zakken van de bodem en het stijgen van het rivierwater de toch al lage Voorstraat helemaal te laag was geworden om nog een goede bescherming te bieden.

De Voorstraat was inmiddels ruim een halve meter lager dan andere waterkerende dijken op het eiland. Ophogen kon niet door de bebouwing. De enige mogelijkheid waren vloedschotten. Voor iedere opening in de gevelwand aan de waterzijde konden schotten worden geplaatst. De toegangen tot de steigers kregen verschillende systemen om het water buiten te houden, soms met planken en schotten, soms ook met trapsgewijze constructies.

In eerste instantie moesten de bewoners van de waterzijde van de Voorstraat (de straat heeft een land- en een waterzijde) zelf voor de vloedschotten zorgen. Maar in 1953, toen de stad toch weer onder water liep, bleek dat veel bewoners hun schot niet meer hadden, of dat de bevestigingspunten waren verdwenen. Daarom nam de gemeente voortaan de zorg voor de schotten op zich.

Terwijl in de regio alle dijken op deltahogte werden gebracht en daardoor soms eeuwenoude dijklandschappen werden vernietigd, bleef de Voorstraat op gelijk niveau. De Bleijenhoek en een deel van de Riedijk werden wel op hoogte gebracht waardoor alle historische bebouwing gesloopt moest worden.

Er waren wel plannen bedacht om de Voorstraat op hoogte te brengen, van het slopen van alle bebouwing, tot een reusachtig schot in de Voorstraatshaven, maar die plannen gingen gelukkig niet door. Het bleef dankzij de vloedschotten bij het oude. Dordrecht mag zich dan ook beroemen op de laagste waterkerende zeedijk in Nederland. Zodra het water tot boven + 3,25 NAP dreigt te stijgen, worden de vloedschotten te voorschijn gehaald om de bewoners te beschermen.

Voor alle deuren en ramen liggen nu 256 stalen schotten klaar en voor de andere openingen in de gevelrij, zoals de steigers, nog eens 14 grote stukken. Het is na 1953 nog niet nodig gebleken de schotten te gebruiken.

Nog steeds wordt iedere laatste woensdag van september het vloedschottensysteem geïnspecteerd. Alle schotten worden dan met vrachtwagens aangevoerd en tijdens de inspectie ingepast aan de gevels van de panden aan de Voorstraat, Prinsenstraat en Riedijk.

Ook worden dan de Houtsteiger, de Boomstraat en de Grote Kalkstraat afgesloten door het plaatsen van grote straatbrede schotten.
De inspectie wordt uitgevoerd door de gemeente Dordrecht in opdracht van het waterschap.